

FÖRORD

av Lee Child

VAD HÄNDER MED den engelska kriminallitteraturen?

Det är en fråga som ställs ofta, och just nu – i början av 2006 – är det en relevant fråga, eftersom genrens tredje era oundvikligen närmar sig sitt slut. Den första eran, för hundra år sedan, kretsade helt kring Conan Doyle och Sherlock Holmes. Sedan dominerades den andra eran – som var i full blom för sjuttio år sedan – av Agatha Christie och Dorothy Sayers. Sedan, kanske trettio år senare, tog den tredje eran över, när Ruth Rendell och P D James myndigt angav tonen. På hundra år har mycket lite publicerats i genren som inte fått praktiskt taget all sin inspiration från dessa fem författare. Detektiver som är amatörer, eller snillen, eller aristokrater, eller ”mer än” vanliga polismän, eller excentriska, eller osannolika, eller har mystiska hobbyer och intressen ... det är redan gjort. Och vilken hisnande resa det varit. Men efter tredje erans *grandes dames*, vad kommer då?

Eller: Vad händer med den engelska kriminallitteraturen?

Samma sak som händer med själva England, faktiskt. Tre faktorer har blivit allt viktigare: landet är mer centrerat kring sina storstäder än någonsin, mer mångkulturellt än någonsin och mindre klassdominerat än någonsin.

Och London är alltmer en stad dominerad av medelklassen, vilket i traditionella engelska sammanhang betyder ingen klass alls.

Börd och accent betyder väldigt lite numera. När jag öppnade mitt första bankkonto – för så många år sedan att jag inte gärna tänker på det – kunde man i princip garantera att en bankdirektör var vit, av robust engelsk familj och utbildad på en av de få rätta skolorna. Nu kan man i princip garantera att hon inte är något av detta.

Författarna som hör till den engelska kriminallitteraturens fjärde era växte upp med dessa förändringar. De har tagit till sig dem. För deras föregångare var klass alltid något viktigt. Standardiserade, halvkomiska arketyper plockades upp ur de lägre klasserna och fick roa oss. Lord Peter Wimsey kunde kväsa ett upplopp bara genom att använda sin accent. Och var han inte fantastisk som accepterade en Scotland Yard-kommissarie ur medelklassen som svåger! Svaga men tydliga ekon av samma attityd går att urskilja även i en del böcker från den tredje eran.

Fjärde erans författare har lagt allt sådant bakom sig. Att klassfrågan är död är bortom det självklara för dem.

Deras föregångare brukade oftast glamourisera själva London. Scotland Yard presenterades som en plats där man utförde stordåd utan ansträngning, jämfört med provinsernas tröga prestationer. ”De har tillkallat Scotland Yard” var den största hyllning ett brott på landsorten kunde få. Adresser i London valdes för sin glans: Piccadilly och Belgravia – eller kanske Bloomsbury, om man behövde en lite bohemisk ton.

London är för fjärde erans författare den plats där livet utspelar sig, varken mer eller mindre. I ytterområdena, nära M25, ute vid Heathrow, i smutsiga delar som världen aldrig hört talas om trots att den borde ha fått göra det.

Fjärde erans författare har gått vidare. Och vi borde gå vidare tillsammans med dem. Kanske särskilt tillsammans med Simon Kernick, eftersom det mycket väl kan hända att han är den bäste av dem. Jag har läst alla hans böcker, enbart som beundrare. De har fantastiska intriger, fantastiska karaktärer, fantastisk dialog, fantas-

tisk action och en del spektakulära våldsskildringar. Men det som slår mig mest är hur rotade de är i ett slags obesvärad modern autenticitet. De är på riktigt. De är vad England är i dag. Faktum är att alla de ovanstående tankarna kom ur en enkel fråga som jag ställde mig själv: ”Hur *gör* han egentligen?”

Så vad händer med den engelska kriminallitteraturen? Simon Kernick, det är vad som händer.

FÖRE

RICHARD BLACKLIP VILLE döda någon.

Innan han lämnade England hade han fått veta att mannen som nu satt mitt emot honom vid bordet kunde ta hand om de nödvändiga arrangemangen. Mr Kane var tydligen en man som fixade den sortens saker, och i den skitiga, fattiga, billiga jättestaden Manila där nästan vad som helst gick att köpa och sälja om priset var det rätta, hade han tillgång till ett aldrig sinande lager av offer. Nu handlade det bara om att komma överens om vilket pris som var det rätta.

Mötet hade arrangerats en timme tidigare genom ett samtal till Kanes mobiltelefon, men nu när hans gäst hade kommit till hotellrummet började Blacklip tveka angående hela projektet. Inte för att han inte ville genomföra själva handlingen (sanningen var trots allt den att det inte var första gången för honom), utan för att han var alldeles ensam i en främmande stad tusentals mil hemifrån och det kändes osäkert att diskutera sina mest intima tankar och hemligheter med någon han just träffat. Kane ansågs vara pålitlig, men tänk om han inte var det? Tänk om han var en lurendrejare? Eller än värre, tänk om han arbetade för polisen och hade kommit för att lura honom i en fälla? Blacklip insåg att han var paranoid, men det hindrade inte att hans farhågor kunde vara berättigade.

”Är allt som det ska?” Kanes röst var stadig och kontrollerad, avsedd att lugna.

Och det fungerade. Blacklip log och torkade svetten ur pannan

med en näsduk. ”Det är ingen fara”, svarade han med en röst som lät tillkämpat munter även i hans egna öron. ”Det är bara värmen. Jag är inte van vid att det är så här varmt.”

Det var kvävande hett i rummet. Han hade bytt till tunnare kläder och satt takfläkten på max, till och med dragit ner persiennerna för att stänga ute den brännande solen, men ingenting hjälpte. Han var medveten om fukten i sina armhålor och önskade att han tagit ett rum med luftkonditionering. Fast han sparade förstås sina pengar till viktigare saker.

Kane sa någonting om att västerlänningar brukade vänja sig vid värmen när de hade varit i Filippinerna ett tag, men Blacklip hörde inte på. Han hade fullt upp med att obemärkt studera sin gäst, något han var bättre på än de flesta andra. Han var van vid diskret observation.

Kane var yngre än han hade väntat sig, förmodligen inte mer än fyrtio, och ledigt klädd i jeans och en tunn sommarjacka utanpå en bomullsskjorta. Han var mycket längre än Blacklip och slankare byggd. Den solbrända huden och hans utmejslade drag tydde på att han var vältränad och tillbringade mycket tid utomhus. Hans hår och vältrimmade skägg var solblekta och hade bara antydning till grått i sig. Vissa skulle nog anse att han såg bra ut, även om ögonen var smala och satt lite väl tätt.

En svettpärla rann ner från Kanes hårfäste och närmade sig hastigt ena ögonbrynet. Han svepte bort den med en nonchalant gest. Om den fuktiga luften i rummet besvarade honom så visade han det inte. Han slutade prata om vädret och såg Blacklip i ögonen. Han verkade redo att börja prata affärer.

Nu gällde det. Sanningens ögonblick.

Blacklip tog ett djupt andetag, medveten om att han var på väg att ta en enorm risk men lika medveten om den ljuva vinst som hägrade. Den njutning han skulle få ut av det. Jakten. Akten. Döddandet.

”Ni vet vad jag vill ha”, sa han till sist. ”Kan ni skaffa fram det?”

”Ni vill ha en flicka.”

”Det stämmer.”

Kane nickade vänligt. ”Visst, jag kan skaffa fram en flicka.”

Blacklip harklade sig, kände en sprudlande ilning längs ryggraden. ”Hon måste vara ung”, sa han och sög på det sista ordet.

”Jag kan ordna precis vad som helst. Men det kostar.”

Ilningen längs Blacklips ryggrad växte sig starkare och spred sig till hans skrev när han föreställde sig vad han skulle göra. Han blev torr i munnen och slickade sig om läpparna.

Kane avvaktade med en min som bara visade ett milt intresse.

”Vad som helst? Kan ni ordna vad som helst?” Blacklips röst hade sjunkit till en viskning. Nu var han fullständigt fokuserad på det som låg framför honom. Hela hans värld hade krympt ihop till det lilla dunkla rummets få kvadratmeter och den tryckande hettan var tillfälligt bortglömd.

”Vad som helst.”

Kane uttalade orden med lugn men fast röst. Blacklip förstod att fixaren verkligen menade vad som helst. Till och med mord.

Med ett blygt, nästan barnsligt leende beskrev han alltså sin blodiga fantasi. Då och då kastade han en förstulen blick på mannen på andra sidan bordet för att försäkra sig om att han inte gick för långt, men varje gång mötte Kane hans blick med ett leende som visade att allt var som det skulle, det var absolut inget fel med hans önskemål.

När han var klar gav Blacklip Kane en blick av det slag som en hund kan ge sin husse. Bad om att bli förstådd. Tiggde om sitt ben.

”Jag förstår”, sa Kane efter en kort tystnad.

”Kan ni ordna det?”

”Det kommer att kosta mycket pengar. Vi har ju logistiken att tänka på till att börja med. Och risken.”

”Jag trodde inte att någon skulle sakna dem på ett sådant här ställe. Jag menar, det finns ju ändå gott om dem.”

”Visserligen, men myndigheterna har börjat ta i med hårdhandskarna. Vilket inte betyder att jag inte kan fixa det, men det kostar som sagt en del.”

”Hur mycket?”

”Femtusen dollar.”

Blacklip kände en stöt av besvikelse. ”Det var väldigt mycket. Jag tror inte jag har så mycket pengar. Jag hade hoppats på någonting närmare två.”

Kane såg ut att fundera en liten stund. Blacklip iakttog honom, hoppades att han skulle nappa på betet.

”Jag ska se vad jag kan göra”, svarade Kane till sist. ”Men jag måste ha en handpenning så att jag kan få saker att börja röra på sig. En sådan här sak kräver förstås mycket arbete. Kan ni ge mig tvåhundra dollar nu?”

”Snälla, säg att ni gör det, mr Kane”, sa Richard Blacklip med låg röst.

Kane hade tydligen bestämt sig. ”Okej”, suckade han. ”Jag gör det för tvåtusen.”

Blacklip reste sig från stolen. ”Tack så hemskt mycket”, sa han med genuin tacksamhet. ”Då så, då får vi väl leta rätt på de där pengarna?”

Han gick bort till sängen, öppnade resväskan och rotade i den. Sedan vände han sig om.

Och såg rakt in i en svart pistol som var riktad mot hans hjärta.

Rädslan drog ut Blacklips fetlagda ansiktsdrag till en grotesk parodi på en förbluffad cirkusclown. Benen bar honom knappt och plånboken gled ur hans hand. De sedlar han redan tagit upp kom fladdrande efter.

Hans första tanke var: ”Polisen.”

Men det kom inte in någon annan i rummet. Det hördes ingen-

ting. Och fastskruvad på pistolpipan satt en tjock cigarrformad ljuddämpare som inte kunde ingå i någon polisutrustning.

Mannen som presenterat sig som Kane rörde sig inte, sa ingenting om att han var gripen. Han sa ingenting alls och hans ansikte förblev lika uttryckslost.

”Nej, nej, snälla”, bönade Blacklip med gäll röst. ”Mr Kane, vad tar ni er till? Jag har pengar. Döda mig inte. För guds skull.”

Den pistolbeväpnade mannen riktade målmedvetet vapnet mot Blacklips skrev. Hans finger spändes om avtryckaren.

”Varför gör ni det här? Det måste ha blivit något missförstånd. Snälla.” Han kände hur något vått spred sig nerför byxbenen. Struntade i det. Desperationen steg inom honom som galla. Han ville göra någonting – vad som helst. Skrika, springa, kasta sig över sin plågoande. Men han rörde sig inte. Han stod som fastväxt i golvet.

Och pissade på sig av skräck.

Pistolmannen såg honom i ögonen. I det ögonblicket insåg Blacklip att det inte fanns något hopp.

Men han måste försöka. ”Vad de än betalar dig”, viskade han, ”så ska jag ge dig det dubbla.”

”Jag är petig med vem jag jobbar åt”, sa pistolmannen och tryckte av.

Blacklip drabbades av en plötslig brännande känsla, som en elektrisk stöt. Han flämtade till och föll baklänges mot sängen med händerna hårt mot såret.

Han lyckades få fram två sista ord, uttalade som en giftig viskning när rädslan en enda sekund övervanns av ursinne.

”Era jävlar.”

Sedan klev pistolmannen fram och satte två kulor i huvudet på Blacklip.

Blodet sprutade över väggen som från en sprayburk. Pistolmannen vände sig om och lämnade rummet.